

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ ТА ПРАВА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**КОМУНІКАЦІЙНИЙ ПРОСТІР
ПОСТІНФОРМАЦІЙНОГО
СУСПІЛЬСТВА:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

м. Київ

30 травня 2023 року

УДК 1:316.324.8:316.77]:005.745

Рекомендовано до друку Вченою радою Київського університету інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 7 від 22.05.2023 року)

Комунікаційний простір постінформаційного суспільства: проблеми та перспективи : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 30 травня 2023 року). – Вінниця : ТВОРИ, 2023. – 172 с.

У збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Комунікаційний простір постінформаційного суспільства: проблеми та перспективи», що відбулася 30 травня 2023 року в Київському університеті інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія», опубліковано тези доповідей учасників, серед яких представники та співorganizатори конференції: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, ВНЗ «Університет економіки та права “Крок”», Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, Запорізький національний університет, Національний університет біоресурсів і природокористування України. Окреслені проблеми, ретроспективи, перспективи та транспективи формування комунікаційного простору в контексті становлення постінформційного суспільства. Розглянуті лінгвокультурні, літературознавчі й перекладознавчі виміри професійної та творчої комунікації; правові аспекти комунікаційних практик постінформаційного суспільства; особливості комунікаційної культури медіапростору.

ISBN 978-617-552-400-8

©Київський університет інтелектуальної власності та права
НУ «Національна юридична академія», 2023

© Автори, 2023

© ТОВ «ТВОРИ», 2023

3. Нора М.А. Творчість Євгена Маланюка: етноментальний аспект. URL: http://odrozenie.org.ua/2003-6/konf/04_2005/noga.pdf (Дата звернення 20.05.2023).

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ В ПОСТІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ: НОВІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОСВІТЯН

Тереницкій С. О.

доктор філософських наук, професор,
професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

У сучасному світі, де ми занурені в постінформаційну еру, забезпечення медіаграмотності населення стає важливим завданням для забезпечення стабільності та гармонійного розвитку суспільства. Медіаграмотність, яка передбачає здатність розуміти, аналізувати, оцінювати та створювати медіаповідомлення, відіграє ключову роль у формуванні освіченої та відповідальної громадянської позиції. В контексті цього, освітяни несуть відповідальність за підготовку молодих поколінь до життя в постінформаційному суспільстві.

Ще у нашій статті 2007 року «Стандартизація вищої освіти в інформаційному суспільстві» розглядалися ключові аспекти стандартизації вищої освіти в Україні в контексті інформаційного суспільства. У статті акцентовано увагу на змінах, які відбуваються в освітньому процесі під впливом інформаційних технологій та глобалізації. Було підкреслено, що стандартизація вищої освіти є ключовим інструментом забезпечення якості навчання та підготовки фахівців, здатних ефективно працювати в умовах інформаційного суспільства. Водночас, стандартизація повинна йти в ногу з технологічним розвитком та враховувати потреби ринку праці, а також враховувати культурно-освітні особливості країн [1].

Минуло 15 років і теоретики почали говорити про постінформаційне суспільство, яке характеризується ще швидшим розвитком технологій ніж інформаційне, і це радикально змінює спосіб життя, спілкування та навчання людей [2]. Становлення постінформаційного суспільства супроводжується зростанням обсягів інформації, доступом до неї та залежністю від медіаджерел. Серед ключових викликів, які ставить постінформаційне суспільство перед освітянами, можна виділити:

По-перше, інформаційний шум. Споживачі медіа зіштовхуються з великою кількістю повідомлень та джерел, які не завжди є достовірними.

По-друге, захист особистої інформації. У сучасному світі майже кожен має доступ до інтернету, що ставить під загрозу безпеку особистих даних.

Освітняни повинні поінформувати учнів про потенційні ризики та навчити їх захищати свою особисту інформацію в мережі.

По-третє, етика та мораль у медіапросторі. Забезпечення етичної та моральної поведінки в медіапросторі стає все більш актуальним завданням. Освітняни мають формувати у своїх учнів поняття про етику та мораль, а також відповідальність за власні вчинки в медіапросторі.

У контексті медіаграмотності, розуміння принципів історичного розвитку та впливу визначальних особистостей на суспільство є важливим аспектом. Медіаграмотність включає критичне мислення та аналіз джерел інформації, що дозволяє людині оцінювати дійсність і добирати достовірну інформацію.

У медіаосвіті це означає зосередження на історичних прикладах впливових особистостей, які своїми ідеями та вчинками зуміли добитися якісних результатів в окремих сферах соціального життя. Зокрема, у сфері освіти можна виділити Я. А. Коменського, автора класно-урочної системи, за моделлю якого і досі навчаються в більшості закладів освіти на планеті, та Й. Песталоцці, що відкрив світовій публіці принципи природовідповідного навчання та виховання.

Медіаграмотність також вимагає розуміння ролі регіональних та національних лідерів, які втілили в життя принципи духу нації та духу епохи. Роль таких особистостей грала надзвичайно високе значення у становленні та розвитку освіти.

Засвоєння медіаграмотності допомагає людям виявляти, аналізувати та оцінювати потенційний вплив історичних та сучасних відомих особистостей на освіту та культурне життя суспільства. Водночас, медіаграмотність надає інструменти для осмислення власної ролі та можливостей впливу на навколишнє середовище, що сприяє реалізації індивідуального потенціалу та підвищенню якості життя. Таким чином, медіаграмотність дозволяє людині не лише розуміти історичні процеси та їх відображення в медіа, але й активно формувати своє ставлення до них, розвивати критичне мислення та здатність впливати на своє життя та суспільство в цілому.

Все це підподить нас до думки, що освіта є важливим інструментом у формуванні медіаграмотності молодого покоління. Можна зробити висновок, що у постінформаційному суспільстві медіаграмотність стає одним з ключових факторів успіху та стабільності. Освітняни несуть відповідальність за підготовку молодих поколінь до викликів, які ставить перед ними цей новий світ, включаючи забезпечення критичного мислення, розуміння інформаційних потоків та захист особистої інформації. Для досягнення цієї мети, освітняни мають активно впроваджувати медіаграмотність у навчальні програми, розвивати критичне мислення та підтримувати медіакультуру. Тільки спільними зусиллями ми зможемо підготувати наших дітей до життя в постінформаційному суспільстві та забезпечити стабільність та гармонійний розвиток нашого суспільства.

Список використаних джерел:

1. Терепищий С. Стандартизація вищої освіти в інформаційному суспільстві. Вища освіта України, 2007, №3, С. 38-43.

2. Shaumian O. et al. Verbal Representations of Motivational Attitudes of Education Managers in the Post-Information Society. Postmodern Openings. 2022. Т. 13. №. 2. С. 51-76

ЗМІНИ КОМУНІКАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ПОСТІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: УКРАЇНСЬКИЙ АСПЕКТ

Данько-Сліпцова А. А.

кандидат політичних наук, доцент кафедри філософії,
іноземних мов та соціально-гуманітарних дисциплін
Київського університету інтелектуальної власності та права
НУ «Одеська юридична академія»

Трохи більше року тому години розмов замінили ці невеличкі повідомлення. Наш комунікаційний простір змінився кардинально. Ми змінилися. Ця велика війна відрізняється від всіх інших тим, що світ в прямому ефірі в режимі 24 на 7 бачить злочини Росії. Австрійський письменник та військовий аналітик Т. Купер, знаходячись далеко від кордонів України з відкритих джерел в режимі реального часу аналізує дані та робить прогнози не гірше за нашу розвідку.

Наша спільнота Inform Napalm через відкриті джерела знаходить дані російських військових вбивць і їхніх родин, ідентифікує їх. Наші правозахисники отримують Нобелівську премію миру і, знову ж таки, в режимі реального часу збирають докази військових злочинів російських агресорів для Трибуналу для Путіна. Нобелівська премія миру 2022 року отримав український Центр Громадянських Свобод – О. Матвійчук.

А усі українські журналісти минулого року отримали найбільшу нагороду у своїй галузі – Пуліцерівську премію, яка є для нас як Оскар для акторів. Цього ж року переможною стала світлина з розбомбленого полового будинку в Маріуполі. Світлина, яка облетіла перші шпальти газет світу, яка була у випусках новин кожної країни.

Журналісти разом з військовими стали на захист, бо одним з головних пріоритетів Президента у перші хвилини війни був максимальний інформаційний розголос. Щоденні записи відео від Головнокомандувача, виступи на міжнародних майданчиках. Українські журналісти підхопили це і почали співпрацювати з найвідомішими агенціями та виданнями. І були у тих місяцях зіткнення, де здоровий глузд забороняв бути.

Так, наприклад, М. Чернов та Є. Малолетка, автори репортажу про пологовий у Маріуполі, були єдиними журналістами, які понад 20 днів знаходилися в окупованому Маріуполі. Ми розуміємо, що було б, якби їх знайшли російські карателі. І це – не поодинокі випадки небезпечної роботи журналістів.